

STROKOVNO POROČILO O DELU HNMP V ČASU OD 1.1.2008 DO 31.12.2008

A. PODATKI O INTERVENCIJAH

Število intervencij

V obdobju od 1.1.2008 do 31.12.2008 je bilo opravljenih 286 intervencij, v katerih smo obravnavali 288 bolnikov. Povprečno je opravljena 1 intervencija na 1.3 dneva.

Neizvedene intervencije

75 intervencij je bilo neizvedenih, največ- 39 zaradi vremensko neugodnih pogojev za letenje, 9 krat je ekipa NMP preklicala intervencijo, 10 krat je bila ekipa HNMP zasedena z drugo intervencijo, ostali vzroki so: ni bilo indikacije za aktivacijo HNMP, ekipa NMP prekliče intervencijo, indikacije za aktivacijo HNMP ni bilo.

Helikopterski prevoznik

V 271 intervencijah je kot helikopterski prevoznik sodelovala LPE (95%), v 15. intervencijah pa 15. HEB SV (5%).

Tip helikopterja

47 intervencij (16%) je bilo opravljeno z Agusto 109E, 38 intervencij (13%) z Bell 212, 187 intervencij (65%) z Bell 412 (policija) in 15 intervencij (5%) z Bell 412 (vojska).

Število opravljenih intervencij po mesecih

V januarju je bilo opravljenih 15 intervencij, v februarju 27, v marcu 12, v aprilu 17, v maju 31, v juniju 32, v juliju 41, v avgustu 26, v septembru 32, v oktobru 25, v novembru 16 in v decembru 13 intervencij.

Prihod klica za aktivacijo HNMP

Klic za aktivacijo HNMP je prišel 206 krat preko številke 112 (ReCO), 59 krat je bil klic neposreden v enoto HNMP, 5 krat nas je aktiviral dispečer HNMP v PHE Kranj, 5 krat je klic prišel preko LPE, 2x neposredno po telefonu-osebni stik, 1x na kraju samem, 5 krat ni povsem jasno, kako kje prišlo obvestilo za aktivacijo v enoto HNMP.

Aktivacijski časi

Aktivacijski časi (čas od začetka telefonskega pogovora do dviga helikopterja) kažejo pomembno razliko v odvisnosti od prevoznika. V izračunih niso všteti aktivacijski časi v primeru sočasnih intervencij, pač pa le tisti, ko je ekipa na Brniku in čaka na klic. Skupni aktivacijski čas za leto 2008 znaša v povprečju 12 min 14 sek.

Aktivacijski čas, dosežen v sodelovanju z LPE, je v povprečju 11 min 58 sek, s SV pa 17 min 18 sek.

Čas, potreben za prihod celotne ekipe HNMP od klica do helikopterja, znaša 5 min 37 sek.

Čas, potreben za prihod celotne ekipe LPE od klica do helikopterja, znaša 6 min 53 sek.

Čas, potreben za prihod celotne ekipe SV od klica do helikopterja, znaša 7 min 9 sek.

Sočasne intervencije

To so intervencije, ki se začnejo s klicem za aktivacijo v času, ko ena intervencija že poteka. Bilo jih je 32.

Čas od klica do pacienta

Povprečno znaša čas od aktivacije HNMP do prihoda do pacienta 33 min 22 sek.

Čas od klica do bolnišnice

Povprečno znaša čas od aktivacije HNMP do predaje pacienta v bolnišnici 1 uro 13 min, 26 sek.

Trajanje intervencije

Povprečno je trajala intervencija 1 uro 51 minut, kar 25-30 minut se izgubi časa zaradi neprimernege mesta pristanka na Roški in prevoza ekipe do Kliničnega centra v Ljubljani. Del tega časa se izgubi tudi na račun polnjenja izpraznjenih kisikovih jeklenk.

Sprejemne bolnišnice

261 krat (91%) je bila sprejemna bolnišnica Klinični center v Ljubljani s pristankom helikopterja na Roški cesti v Ljubljani, 12x Splošna bolnišnica Jesenice, 4x klinični center Maribor, po enega pacienta smo prepeljali v bolnišnico v Šiško, na Golnik, v SB Brežice, SB Celje in ZD Škofja Loka, 2 pacienti sta ostala na mestu zaradi smrti. Pri vseh prevozih pacientov v KC Ljubljana je sodelovala tudi Reševalna postaja KC Ljubljana, ki je z reševalnim vozilom prepeljala pacienta in ekipo HNMP z mesta pristanka helikopterja na Roški cesti v Ljubljani v Klinični center.

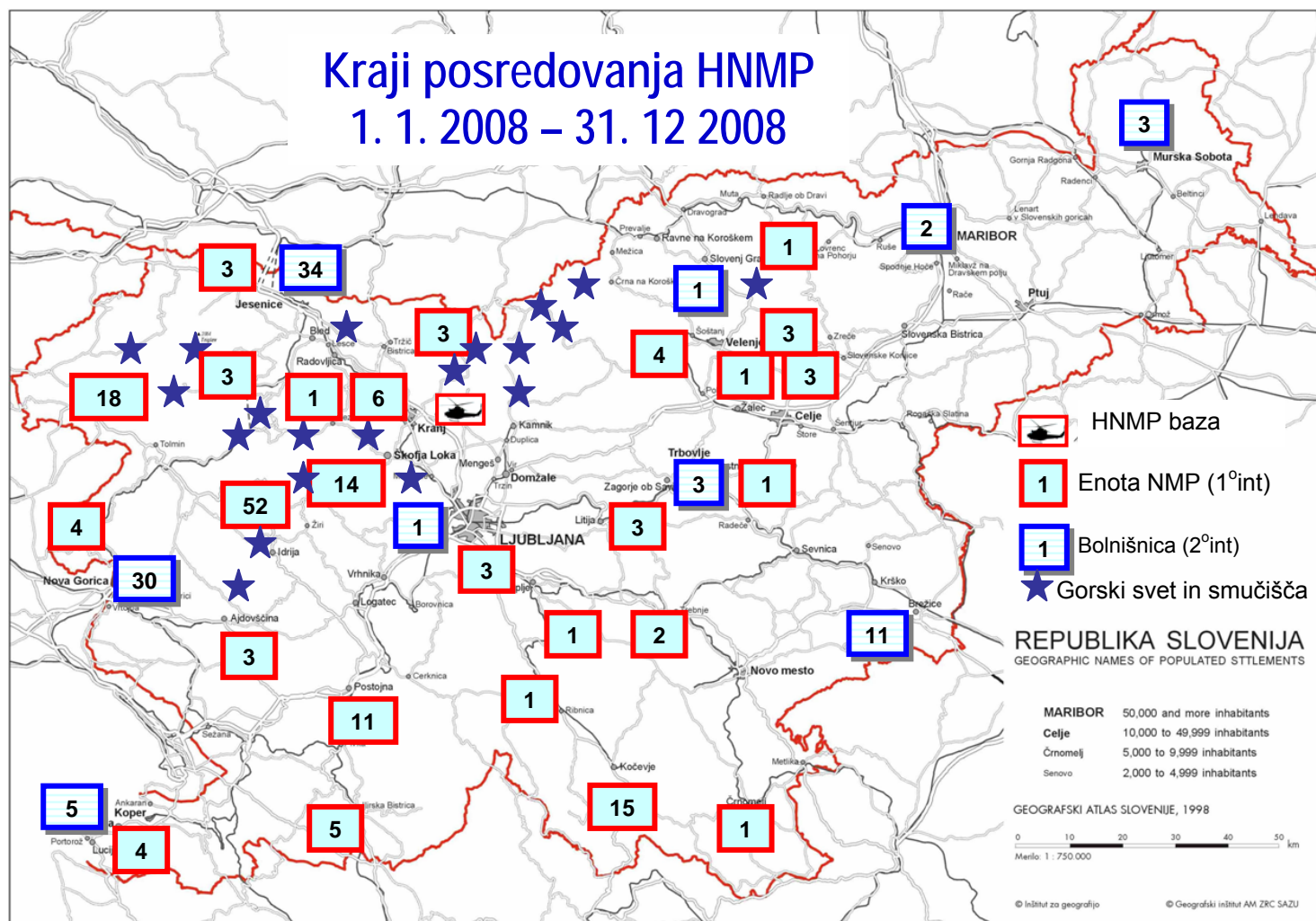
Vrsta intervencije

198 intervencij je bilo primarnih (69%), kar pomeni, da je ekipa HNMP posredovala na terenu v predbolnišničnem okolju. V ostalih primerih je izvedla medbolnišnični prevoz (31%). Veliko večino pacientov je prepeljala v KC Ljubljana. Bolnišnice, od koder smo prepeljali pacienta, so bile SB Jesenice, SB Šempeter, SB Izola, SB Brežice, SB Trbovlje, SB Slovenj Gradec, SB Murska Sobota in KC Maribor

Kraji posredovanja HNMP

Enota HNMP je iz baze na Brniku posredovala večji del v predbolnišničnem okolju v krajih, od koder je bila aktivirana. Na sliki 2 je razvidno, da je HNMP ni posredovala ali pa zelo redko le v vzhodni polovici države, kar nedvomno govori za nujnost vzpostavitve dodatne baze HNMP v tem delu Slovenije, najverjetneje v Mariboru.

Slika 2: kraji posredovanja enote HNMP

Posredovanja v gorah in težko dostopnih krajih

HNMP je v tem obdobju posredovala na takih terenih 25 krat, od tega 12 krat na smučiščih, 13 krat v gorah, od tega je bil enkrat uporabljen vitel.

Primernost kraja dogodka za pristanek helikopterja

Kraj dogodka je bil 142 krat primeren za pristanek, 144 krat je bilo potrebno pacienta prepeljati na bolj primernejše mesto, 1 krat je bil uporabljen elektromotorni vitel za dvig pacienta v helikopter.

B. PODATKI O BOLNIKIH

Število pacientov in starostna struktura

V 286 intervencijah je bilo obravnavanih 288 bolnikov, 207 moških in 82 žensk med 3 tedni starosti in 88 letom s povprečno starostjo 52 let.

Vzroki za posredovanje HNMP

Enota HNMP je posredovala 158 krat (55%) zaradi bolezni pacienta, 121 krat (42%) zaradi poškodbe in 6 krat (2%) zaradi zastrupitve. 82 poškodovancev (68%) je utrpelo poškodbe izven prometa, 39 (32%) v prometu.

Vrste bolezni

Med 96 bolniki jih je bilo 76 (48%) obravnavanih zaradi akutnega koronarnega sindroma (AKS), pri 40 (53%) je šlo za akutni miokardni infarkt z elevacijo ST spojnice (STEMI), ki so bili v večini primerov prepeljani neposredno v kateterski laboratorij KC Ljubljana.

19 bolnikov (12%) je bilo obravnavanih zaradi akutne možganske kapi. 11 bolnikov (7%) je utrpelo disekcijo aorte, 21 pacientov (7%) je bilo obravnavanih zaradi oživljanja (6 pacientov je oživljala HNMP), ostali bolezenski vzroki so redkejši.

Vrste poškodb

Poškodbe znašajo 121 intervencij (42%). 82 poškodovancev (68%) je utrpelo poškodbe izven prometa, 39 (32%) v prometu.

Stanje pacientov

Glede na NACA skalo (National Advisory Committee of Aeronautics), ki razvršča paciente glede na prizadetost in okoliščine, kjer se zgodi intervencija med 0 in 7, z oceno nismo imeli nobenega pacienta (samo evakuacija, brez poškodbe ali bolezni), z oceno ena enega pacienta (poškodbe in obolenja, ki ne potrebujejo zdravniške oskrbe), z oceno dve 9 pacientov (poškodbe in obolenja, ki potrebujejo zdravniško oskrbo, ne pa hospitalizacije), z oceno tri 75 pacientov (stanje zahteva hospitalizacijo, ni pa akutne življenjske ogroženosti), s štiri 87 pacientov (življenjska ogoženost se lahko pojavi v kratkem času), pet 83 pacientov (pacienti so življenjsko ogroženi, kadarkoli lahko pride do zastoja življenjskih funkcij), šest 25 pacientov (po zastoju življenjskih funkcij uspešna reanimacija) in z oceno sedem (smrt) 4 paciente.

Oskrba pacientov

223 pacientov (77%) je prejelo med obravnavo HNMP **kisik**, 64 jih kisika ni prejelo.

Intravenska pot je bila vzpostavljena 267 krat (93%), od tega 1 intravenska pot 78 krat in več intravenskih poti 81 krat. 19 krat intravenska pot ni bila vzpostavljena, od tega 1 krat vzpostavitev intravenske poti ni uspela. Za enega pacienta ni podatka.

Delovanje življenjskih funkcij je bilo spremljano na **EKG monitorju** pri 267 pacientih, pri 32 ne. 80 pacientov je bilo prepeljanih v bolnišnico **intubiranih**, od tega jih je ekipa HNMP intubirala 20, 209 pacientov ni bilo intubiranih. Pri 6 pacientih je ekipa HNMP izvajala postopke **oživljanja**, 21 pacientov je bilo prepeljanih v bolnišnico neposredno po uspešnem oživljanju na terenu ali v regionalni bolnišnici.

RSI (hitro sekvenčno intubacijo) je ekipa HNMP izvedla 18 krat, skupno je bilo po RSI postopku prepeljanih v bolnišnico 60 pacientov, postopke so izvedle službe NMP, HNMP ali bolnišnice.

Poročilo pripravil:

Uroš Lampič, dr.med., vodja HNMP